

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:654

av Johan Pehrson och Barbro Westerholm (FP)

Utfasning av tobaksbruket

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i likhet med Finland och Nya Zeeland bör intensifiera insatserna mot tobaksbruk med målsättningen att skapa ett tobaksfritt Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa anonyma cigarettpaket med varningstexter och bilder.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa förbud mot tobaksexponering i handeln med undantag för i renodlade tobaksbutiker.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rökfria utomhusmiljöer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att klassificeringen av snus bör ändras från livsmedel till tobaksvara.

Motivering

Rökningen har visserligen minskat men fortfarande insjuknar närmare 7 000 personer per år i cancersjukdomar som är kopplade till rökning och cirka 5 200 personer dör.

KOL är en annan sjukdom som förorsakas av rökning. KOL står för kroniskt obstruktiv lungsjukdom. 500 000 svenskar beräknas ha KOL varav 150 000 så svår KOL att den kräver medicinsk behandling. Årligen dör omkring 3 000 personer i KOL.

Trots att rökningens risker är väl kända röker tio procent av männen och tolv procent av kvinnorna dagligen. Orsaken till att så många röker trots att de vet om riskerna beror på

nikotinet i tobaken. Nikotin är ett av de mest beroendeframkallande ämnen vi känner till.

Det är inte bara rökaren själv som utsätts för tobaksröken. Den som röker får själv i sig en fjärdedel av röken. Resten andas ut och sprids och gör personer i omgivningen till passiva rökare.

Omkring 800 000 personer snusar i Sverige. Snus innehåller nitrosaminer som är cancerframkallande men än så länge är det oklart om snus ökar risken för cancer eller inte. Det finns forskning som talar för att användning av snus skulle öka risken för ovanliga cancertyper som bukspottkörtelcancer.

År 2005 ratificerade Sverige Världshälsoorganisationens (WHO) tobakskonvention. Den har som mål att: ”Skydda nuvarande och kommande generationer från de förödande hälsomässiga, sociala, miljömässiga och ekonomiska konsekvenserna av tobaksbruk och exponering för tobaksrök, genom att tillhandahålla åtgärder för tobakskontroll i syfte att fortlöpande och kraftigt minska tobaksbruket och exponering för tobaksrök.”

Finland ligger före Sverige i arbetet med att förebygga och minska tobaksbruket. I den tobakslag som gäller i Finland från oktober 2010 finns ett uttalat mål att landet ska bli tobaksfritt fram till 2040. Nya Zeeland och Irland har samma mål men slutdatum är tidigare än i Finland, 2025.

Sverige bör följa Finlands, Irlands och Nya Zeelands exempel med mål för utfasning av tobaksbruket för att människor inte ska börja använda tobak och för att de som använder får hjälp att sluta. Utöver att sätta upp en tidsgräns där försäljningen av tobak ska upphöra i Sverige, bör Sverige införa anonyma cigarettpaket med varningstexter och bilder samt förbud mot exponering med undantag för i renodlade tobaksbutiker. De förslag om rökfria utomhusmiljöer som Folkhälsomyndigheten tagit fram 2014 bör genomföras. Det handlar om rökfritt på uteserveringar, lekplatser, hållplatser och i entréer på exempelvis sjukhus. Dessutom måste utbildning, information och den allmänna upplysningen om tobakens skadeverkningar intensifieras och stödet till tobaksavvänjning öka.

Nikotin, den aktiva ingrediensen i tobak, är ett av de mest tillvänjande ämnen vi känner till. Det är därför angeläget att snus inte klassificeras som livsmedel utan som tobaksvara.

Att bli beroende av nikotin är att bli ofri. Det är därför det är så viktigt i ett liberalt samhälle att bekämpa bruket av tobak oavsett i vilken form det nyttjas. Människor ska inte bli slavar under tobaksbruket. Mot bakgrund av ovanstående bör insatserna mot tobaksbruk intensifieras och Sverige bör, liksom Finland, Irland och Nya Zeeland, besluta om en tidpunkt då Sverige bör vara tobaksfritt.

Johan Pehrson (FP)

Barbro Westerholm (FP)